

KONUK YAZAR
Yükselmek
Uğruna

NAHİT KATLAN
(TRT E. Yöneticilerinden)

Her gözlemci kişi, sade vatandaştan önemli görevlerde bulunanlara kadar hemen herkes, hayatları boyunca, "yükselmek uğruna alçalanlar"ın çeşitli örneklerini mutlaka görmüşler ve ibretle izlemişlerdir. Böyle cambazları ben de çok gördüm.

Bazen, bunların yeni örnekleri ile karşılaştığımda, sandelyemde şöyle geriye yaslanıp, ellerimi enseme birleştirip, ayaklarımı uzatıp, ufka doğru bakıp, düşünüp, dalıp gittiğimde, seyir alanım içine girmiş gözlemlediğim bu gibi tiplerin eski ilginç örnekleri, anılarım arasından çıkıp gelir ve beni çok değişik ve fakat hiç de iyi olmayan duygulara götürerek, gözlerimin önünden adeta sinema şeridi gibi geçip giderler.

Kastettiğim "değişik duygular", sahne alan sahneye gelen bu oyunbazların diğer izlenimleriyle birleşerek, bazen "nefret" olur, "iğrenme" olur, ender olarak da "beddua" olur. Ama, eğer, özellikle, kişisel haklar yanında kamu yararlarına ve emanetlerine bir tecavüz söz konusu ise, nedense hiçbir zaman "hoşgörü" ve "af" olmazlar!

Arada bir, bu duygular, kimileri için "acıma"ya düşünür ki, benim açımdan bu durum, özellikle, onun bunun eline biri bin gösteren cafcacı haltercümeleri vererek ünvan dilencilğinde bulunan "yükselmek uğruna alçalanlar" için, kötü duygular hiyerarşisinde en alt basamaktır.

Bu en alt basamaktaki "alçalarak yükselenler", genelde, "ehliyetsiz" olup da, bunun farkında olarak veya olmayarak bir de "haddini bilmeyen"lerden, yani kısaca, "hem kel hem fodul" iseler, işte o zaman ört ki ölem! Bu sebeple, onlara ve emaneti ehline vermeyerek onları hakkı olmayan yerlere getirmeye destek olanlara, taşıyacakları, yüklenecekleri vebal açısından acımamak mümkün mü?

Böylelerinin pek çoğunun birbirine benzeyen ve hemen hepsi hüsrarla biten encamlarını çok gördüğümünden, aynı filmi çevirmeye-göstermeye yönelenler, şüphesiz ayrı bir bıkkınlık ve tiksinti uyandırıyor. bundan kaçıp kurtulma şansı olmayınca da, bu sonu belli kötü filmleri ve artistleri, ister istemez "her şerde bir hayır vardır" diyerek sabırla, fakat kahrolarak seyredip duruyoruz.

Bir tarihte karşılaştığım böyle bir örneği unutamam. Ancak bu kişi, bende, belirttiğim duygular dışında, önce "acıma" seviyesinde olmayan bir "kızgınlık" ve sonra da, kendisiyle ilgili sonuçları dolayısıyla sadece "üzüntü" yaratmıştır. Şiirle uğraşan, bir-iki şiir kitabı da yayınlanmış olan bu kişi, bir ünitesinde o zamanlar benim de Müdür Yardımcısı olarak görev yaptığım bir kamu kurumunda memurdu. Fakat, bir başkasıyla rekabet duygusu içinde, ille bir yönetici kadroya atanma hevesi-ısrarı-hırsı içindeydi. Ancak bürokratik yetenekleri ve aşırı duygusal ve alıngan kişiliği yöneticilik yapacak düzeyde değildi. Talip olduğu göreve atanması, kamuya ve o göreve daha layık olanlara büyük haksızlık olurdu. Buna rağmen, bu kişi her kapının mandalını çalıyor, kartvizitine bir yönetici titri yazdırmak uğruna, isminin ve itibarının az veya çok mevcut olan değerini de düşürüp yok ederek, olmadık kişilere yalvar-yakar oluyordu.

Bu girişimlerle, şimdi rahmetli olmuş bulunan Amiri üzerinde anormal bir baskı kurmuştu. Ama, rahmetli, bunlara papuç bırakacak tıynetle olmayan temiz bir vatan evladıydı. Gelen-giden bütün araçlara, dürüstlikle ve objektiflikle, gereken cevabı veriyordu. Hatta, sanat camiasından bir hanım, o şair için, "kıymetini bilin" der gibisine.

- Devrin Tevfik Fikret'i yanınızda çalışıyor!

dediğinde, kendisine, benim çok hoşuma giden şu cevabı vermişti:

- Biliyorum, benim yanımda evrak memurudur!

Gün içinde, en ufak tefek basit olaylarda-tersliklerde bile, kontrol edemediği anormal bir alınganlık ve duygusallık içinde, kötümserliğin aşırı uçları arasında gidip gelen ve fakat her zaman terbiyesini hiç bozmayan bu arkadaş, kendisini desteklemediğim, ısrarında kendisi açısından yarar olmadığını söylediğim için, bizden de, bizi üzen davranışlarla şikayetçi olmuş ve selam sabahı kesmişti.

Sonradan o kurumdan ayrıldım. Bir süre sonra, Onun da ayrıldığını ve yeni teşkil edilen bir başka kamu kurumunda, destekleyicileri sayesinde bir yönetici göreve atandığını, fakat, kısa zamanda, başarısızlığı ve davranışları sebebiyle görevinden alındığını duydum. Kısa bir süre sonra, kendisiyle Ankara'nın ünlü Sakarya caddesinde karşılaştık. Solmuş, sararmış, saçları aklaşmış-dökülmüş, çökmüş, yıkılmış bir görünümdeydi. Bu fiziki bitkinliği bir yana, belli idi ki, iç aleminde de perişandı...

Nemli gözleriyle ellerime sarılışını, "çok haklıydınız, sizleri çok üzdüm, beni affedin" deyişini hiç unutamam! Kızgınlığımızı üzüntüye dönüştüren bir encamdı işte! Ayakları suya ermişti. Ama, ne pahasına!

Kısa bir zaman sonra da öldüğünü duydum. Belki, şair olarak çok daha

yukarılara çıkacak bir insan, bir kuru "titr" uğruna, kapı kapı dolaşıp kendini o durumlara düşürmeseydi, sanki ne olurdu!

Ben O'nu, bazı beğenerek okuduğum şiirleri hatırına, artık sadece "şair" olarak, "güzel duygularla" anıyorum. Dilerim, öteki dünyada, huzura ve mutluluğa ulaşır.

Hayat, bütünüyle bir ibretler dersi işte!

NİÇİN'LER

Milli Eğitim Bakanlığı yayınevleri, Kültür Bakanlığı'nın yayınlarını pazarlamıyor. Niçin?

İlkokul çocuklarına, Belediye Meclisi'nin, encümenlerinin görevleri, seçimleri ve benzeri gibi daha pek çok gereksiz ve zamansız bilgi öğretilmeye çalışılıyor. Niçin?

Keza, daha Ortaokul'da, Bulgaristan'ın, Romanya'nın, Rusya'nın ve hemen bütün ülkelerin dağı, bayırı, çayırı ve ayrıca dünyada ne kadar hayvan, bitki, nesne varsa hepsinin yeri, yurdu, cinsi, üremesi, yemesi, içmesi ve bilmem nesi hepsi-herşey erkenden ve fazlasıyla çocukların kafasına dolduruluyor. Niçin?

Üniversite diplomalı biri-birileri, daha nokta, virgül vb. işaretler nereye konur bilmiyor; doğru dürüst dilekçe yazamıyor, meramını ifade edemiyor.

Niçin?

Bilimin, Dinin, vatanseverliğin, müneverliğin, insanlığın ve ahlaki bütün değerlerin gereklerine hiç aldırmaksızın, hemen her hizmette ve yönetimde, ehliyetsizlere, yeteneksizlere layık olmadıkları yetker, sorumluluklar veriliyor. Niçin?

Mangalda kül bırakmayanlar, kötülere köstek, iyilere destek olmadıkları gibi, üstelik çok zaman, nefislerinin, duygularının ve kimbilir nelerin tesiriyle tam tersini yapıyorlar. Yani, kötülere destek, iyilere köstek oluyorlar. Niçin?

Kocaman kocaman adamlar, üç-beş kuruşluk çıkarlar için, iki-üç yağlayıcı, şişirici söz için, hak-hukuk çiğniyorlar, adaletsizlikler yapıyorlar. Niçin?

Çıkar uğruna, bir post uğruna, "ben önde olayım" uğruna, "ben daha önemliyim" uğruna, caka uğruna, çalım uğruna ve daha birçok "on paralık şeyler" uğruna "Ya Rab, ne güneşler batıyor!"

Niçin?

Ve daha binlerce niçin, niçin, niçin?

Ah bir anlayabilsem!..

N.K.